

HALKALI ZİRAAT MEKTEB-İ ÂLİSİ MECMUASI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Sevtap Kadıoğlu*

Ondokuzuncu yüzyılın ortasına doğru Osmanlı toplumuna giren süreli yayıncılık, II.Meşrutiyet'in getirdiği serbestlik havası içinde hız kazanmış, siyasi, ticari, edebi ve mesleki çok sayıda dergi yayın hayatına girmiştir. Türkiye'de ilk bilimsel ve mesleki dergiler de, ondokuzuncu yüzyılın ortasından itibaren yayınlanmaya başlamıştır. Bu dergilerin bazıları şahısların gayretiyle yayınlandığı gibi, ilmi ve mesleki cemiyetler ve bazı devlet müesseseleri de, kendi konularıyla ilgili dergilerin yayınlanmasına öncülük etmişlerdir. Ziraat cemiyetleri de, Batı cemiyetleri örneğindeki gibi birer mecmua çıkarma yolunda gayret göstermişlerdir: Osmanlı Ziraat Cemiyeti 1908-1909 yıllarında *Resimli Çiftçi*, Osmanlı Ziraat Mekteb-i Alisi Mezûnin Cemiyeti 1909-1914 yılları arasında *Osmanlı Ziraat ve Ticaret Gazetesi*'ni, 1920'de kurulan Ziraat Cemiyeti, kuruluşundan 1926 yılına kadar *Yeni Çiftlik* adlı mecmuayı yayınlamışlardır.¹

Bu çalışma ise, bir devlet kurumu olan Ticaret ve Ziraat Nezareti himayesinde faaliyet gösteren Halkalı Ziraat Mektebi'nin öğretim üyeleri tarafından yayınlanan *Halkalı Ziraat Mekteb-i Alisi Mecmuası* hakkında bir inceleme denemesidir. Burada, okulun tarihçesi hakkında kısaca bilgi verildikten sonra, okulun yayın organı olan ve toplam 7 sayı yayınlanabilen *Halkalı Ziraat Mektebi Alisi Mecmuası*'nın yayınlanma amacı ve genel özellikleri ele alınacak ve derginin her sayısında yayınlanan makaleler tanıtılacaktır.

Halkalı Ziraat Mektebi'nin Tarihçesi

Ziraat alanında eğitim veren bir okulun kurulması konusundaki ilk teşebbüsler Tanzimat dönemine kadar geri götürülebilir. 1847 yılında İstanbul yakınlarında "Ziraat Talimhanesi" adı altında bir ziraat okulu açılmıştır. Okulun kuruluş amacı, o sırada Yedikule'de açılmış olan bez dokuma fabrikasına gerekli

* İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilim Tarihi Anabilim Dalı, 34459 Beyazıt-İstanbul. sevtapkadi@e-kolay.net.

¹ *Osmanlı-Türk Süreli Yayınları ve Gazeteleri (1828-1928)*, c. I-III, haz. Hasan Duman, Enformasyon ve Dokümantasyon Hizmetleri Vakfı Yayınları, Ankara 2000.

ipliğin hammaddesi olan pamuğu yetiştirmek ve pamuk ziraatini geliştirmektir. Bunun için aynı yıl Yeşilköy'deki Ayamama çiftliği talimhane şekline getirilerek ilk pamuk ziraati uygulama eğitimi burada verilmeye başlanmıştır. Okulda, Davis adlı bir Amerikalı uzman da görevlendirilmiş ve yanına tercüman olarak, Fransa'da ziraat eğitimi almış olan ilk Osmanlı gençlerinden Agaton Efendi verilmiştir. Bu kişi sonraları Osmanlı hükümetinde ilk Hıristiyan nazır olarak yer alacaktır. Okulun kadrosunda ayrıca, Rusçuk ziraat nazırı (müdürü) Kevork Efendi ile Fransızca dersleri veren Fransız mühendis Mösyö Karınca da bulunmaktadır. Okulun 20'si Askeri Tıbbiye'den nakledilmiş, 30'u da dışarıdan alınmış olan toplam 50 öğrencisi vardır. Okul üç sene sonra 1850 yılında Nafia Nezareti'ne bağlanmış ve çok geçmeden de öğrencilerin derslere hazır olmaması ve Türkçe hazırlanmış ders kitabı bulunmaması sebebiyle kapanmak zorunda kalmıştır. 27 Eylül 1851'de okul tamamen lağvedilmiştir.²

Yeni bir ziraat okulu açma ihtiyacı 1878-79 yıllarında Ahmed Cevdet Paşa'nın Ticaret ve Ziraat Nazırlığı zamanında gündeme gelmiştir. Bu teşebbüse Fransa'da tahsil görmüş olan Amasyan Efendi öncülük etmiştir. Fransa'nın Grignon Ziraat Mektebi'nden³ mezun olan Amasyan Efendi, Cevdet Paşa'nın nazırlığı zamanında Ticaret ve Ziraat Nezareti içinde kurulan Ziraat Müdürlüğü'nün başına getirilmişti. Eski usul ziraatin terk edilerek yerine modern çiftçilik uygulamalarının benimsenmesi için Avrupa'ya öğrenci gönderilmesinin yeterli olmayacağını gören Amasyan Efendi, yeni bir zirrat okulunun kurulmasını düşünmüş ve bu isteğini gerçekleştirmek için hayli çaba sarfetmiştir. Nihayet Suphi Paşa'nın nazırlığı zamanında (1882-1885), bir ziraat okulunun kurulmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine, hem hocaların kolayca gidip gelmesini sağlamak hem de halka mükemmel bir örnek okul gösterebilmek için İncirli, Ayamama gibi hem İstanbul'a yakın, hem de arazisi tarıma elverişli bir çiftlik aranmıştır. Mevcut çiftliklerin hepsine başvurulmuş ise de, hiçbirinin satın alınması mümkün olmamıştır. Bir ziraat mektebi kurulmasını isteyenlerin karşı görüşte olanlara göre az sayıda olması sebebiyle, bu teşebbüsten vazgeçmek yerine İstanbul'a uzak ve bir bölümü tarıma pek elverişli olmayan Halkalı'daki bir arazi seçilmiştir. Amasyan Efendi, okulun mevcut arazisini 2000 Lira karşılığında Mısırlı Hurşit Paşa'nın eşi Rukiye Hanım'dan satın almıştır.⁴

Amasyan Efendi'nin öncülüğünde, okul binasının inşaatına başlanmış ancak tahsisat bittiği için bina iki sene atıl bir şekilde kalmıştır. Zihni Paşa'nın

² Faik Reşit Unat, *Türkiye Eğitim Sisteminin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış*, Ankara 1964, s. 80k-80j.

³ Paris yakınında (Yvelines) 1827'de kurulmuş, 1828'den itibaren öğrenci almaya başlayan iki senelik eğitim veren ziraat okuludur. Okulun 1867-1918 dönemi için bkz. Françoise Delfour, *Ecole d'Agriculture de Grignon de 1867 à 1918*. Sorbonne Üniversitesi'nde 2000 yılında savunulan tez.

⁴ Mehmed Akif [Ersoy], "Mektebin Mevkii, Ebniyesi, Tarihçesi", *Halkalı Ziraat Mektebi-i Alisi Mecmuası*, sayı 1, Nisan 1333 (1917), s.2-8.

nazırlığı zamanında (1886-1890) Ziraat Müdürü Nuri Bey, Ziraat Bankası Muhasebecisi Zühtü Bey, Fenn-i Baytari müşaviri Mehmed Ali Bey⁵ ve Ziraat Müfettişi Agaton Efendi'den meydana gelen bir komisyon kurulmuş ve okul binası bu komisyonun denetimi altında tamamlanmıştır. Böylelikle, okulun kuruluş çalışmaları 1891'e kadar devam etmiştir.⁶

Halkalı Ziraat Mektebi'ne ilk alınan öğrencileri Mülkiye Baytar öğrencileri olmuştur. Bunun sebebi şu şekilde açıklanmıştır:⁷ Kısa zamanda binlerce hayvanın ölümüne sebep olarak tarım ve hayvancılığa zarar veren hayvan hastalıkları hükümetin dikkatini çekmiştir. Zihni Paşa'nın nazırlığı zamanında konu ele alınmış ve L.Pasteur'un (1822-1895) aşılama yönteminin öğretilmesi için Mekteb-i Tıbbiye-yi Mülkiye'de özel bir sınıf açılmasına karar verilmiştir. Konuyla ilgili olarak kurulan komisyonun üyelerinden birisi de Mehmed Ali Bey'dir. Mehmed Ali Bey, yalnızca L.Pasteur'un yönteminin öğretilmesiyle bulaşıcı hayvan hastalıklarının önüne geçilemeyeceğini ifade etmiş ve bunun için düzenli olarak sivil baytar yetiştirecek bir okulun kurulmasını teklif etmiştir. Komisyon, bu teklifi çok yerinde bulmuş ancak nezaret bütçesi yeterli olmadığı için okul o tarihte açılamamıştır. Bunun üzerine Mehmed Ali Bey, sivil veterinerlerin hem Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye'de hem de Halkalı Ziraat Mektebi'nde açılacak derslerle yetiştirilmelerini teklif etmiştir. Buna göre veteriner öğrencileri, fizik, kimya, botanik, zooloji gibi dersleri tıp öğrencileri ile birlikte, anatomi ve fizyoloji gibi dersleri ise tıp öğrencilerinden ayrı olarak okuyacaklardır. Böylece, açılacak okulun ilk iki sınıfının gündüzlü olarak Tıbbiye-yi Mülkiye'de ve kalan iki sınıfı ise, o zamana kadar inşaatı bitecek olan Halkalı Ziraat Mektebi'nde açılacaktır.

Mehmed Ali Bey'in bu teklifi uygulanmış ve Ziraat Mektebi'nin binası tamamlanınca, Mekteb-i Tıbbiye-yi Mülkiye içinde açılmış olan Mülkiye Baytar sınıflarının öğrencileri bu binaya nakledilmiş ve asıl ziraat öğrencilerinin kabulüne bir yıl sonra başlanarak okula *Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebi* adı verilmiştir. 1894 yılında okul ikinci dönem veteriner mezunlarını verdikten sonra, baytar sınıfları İstanbul'a nakledilerek müstakil bir okul (Mülkiye Baytar Mektebi) haline getirildiğinden, Halkalı'daki okul Ziraat Mektebi olarak kalmış ve 1896'dan itibaren mezun vermeye başlamıştır. Okul, nizamnamesi gereğince idadi mezunlarını kabul etmekte ve dört yıllık bir yüksek ziraat eğitimi

⁵ Bu komisyonun en faal üyesi Mehmed Ali Bey idi. Mehmed Ali Bey, Askeri Baytar Mektebi'nde Emraz-ı Umumiye ve Hıfzıssıhha Muallimi iken, Amasyan Efendi tarafından Fenn-i Baytariye müşaviri sıfatıyla Ticaret Nezareti'ne alınmış, daha sonra Umur-u Baytariye müfettişliğine tayin olunmuştu (Mehmed Akif [Ersoy], a.g.m., s.2-8). 1874 yılında Askeri Baytar Mektebi'nden mezun olan Mehmed Ali Bey (1853-1923), 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı sırasında Doğu Anadolu'da illerinde görülen salgın hayvan hastalıklarıyla mücadelede görev almıştır. Nafia Nezaretine bağlı Baytar müdürlüğü'ne eleman yetiştirmek için Halkalı'da Sivil Baytar Mektebi'ni kurmuş, burada yöneticilik ve öğretim üyeliği yapmıştır. 1911'de emekli olmuştur.

⁶ Mehmed Akif [Ersoy], a.g.m., s.2-8.

⁷ Ibid.

yapmaktaydı.⁸ Bu tarihten 1914 yılına kadar Ziraat Mektebi her yıl 20-30 öğrenci mezun etmiştir. Bu öğrencilere ormancılık hakkında da mümkün olduğu kadar bilgi verilmeye çalışılmıştır. Çünkü Bahçeköy'deki *Orman Mektebi* açılıncaya kadar orman memurları da bu okuldan yetişmiştir. Bu okula idadiden sonra gelen öğrencilere, ziraatle ilgili olan bütün fenler, dört yıl içinde teorik ve uygulamalı biçimde öğretilmeye çalışılmıştır.

İkinci Meşrutiyet'ten sonra, emraz-ı nebatiye (bitki hastalıkları), kimya ve haşerât (böcekler) konularındaki bilgilerini arttırmak üzere Avrupa'ya öğrenciler gönderilmiş, bunlar öğrenimlerini tamamlayıp dönüşlerinde bu okulda istihdam edilmişlerdir. Birinci Dünya Savaşı yıllarında kısa bir süre kapanmak zorunda kalan okul yeniden açıldığında, yeni ziraat aletlerinin ülkemizde kullanılması ve çoğalması için bir de "Çiftlik Makinisti Şubesi" açılmıştır. Mondros Mütarekesi sırasında yeniden kapanmak zorunda kalan okul, Cumhuriyet döneminde yeniden teşkilatlandırılmıştır.⁹

Cumhuriyet'in kurulmasından sonra sanayileşme hedef olarak alınmış olmakla birlikte, Türkiye bir tarım ülkesidir. Uzun süren savaş dönemleri sonucunda gerileyip neredeyse çökmüş olan tarımsal üretimin canlandırılması da, Cumhuriyet döneminin öncelikli hedeflerinden birisi olmuştur. Bunun gerçekleştirilmesinin iyi yetiştirilmiş bir teknik kadroya ve bu alandaki bilimsel araştırmalara ihtiyaç gösterdiği görülerek, bu alanda çalışmalara başlanmıştır. Cumhuriyet'in hemen ardından Halkalı Ziraat Mektebi mezunu çok sayıda genç ileri öğrenim görmek ve modern araştırma yöntemlerini öğrenmek üzere Almanya'ya gönderilmiştir. 5 Temmuz 1927 tarihinde "Ziraat ve Baytar Enstitüleri ile Ali Mekteplerin Tesisine ve Ziraat Tedrisatının Islahına Ait Kanun" adını taşıyan 1109 sayılı yasa çıkartılmıştır. Bu yasa ile Ziraat Vekaleti'ne ziraat ve veterinerlik alanlarında yüksekokullar kurmak, bunların inşaatını yaptırmak ve gerekli tecizatı almak, yurtiçinde ve dışında bilimsel araştırmalar yapmak ve yaptırmak ve yabancı uzmanlar çağırarak konularında yetki ve ödenek verilmiştir (Madde 1). Yasanın bir başka maddesi ile de, bu konulardaki mevcut okulları ıslah ve birleştirme ve öğrencilerini biraraya toplama yetkisi de verilmiştir (Madde 4)¹⁰. Bu yasanın çıkmasıyla ziraat, veterinerlik ve ormancılık konularında yüksek öğretim vermek için kurulan *Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü*'nün kuruluş çalışmalarına başlanmış ve 1928'de de, *Halkalı Ziraat Mektebi* kapatılmıştır. Öğrencileri de, yasada belirtildiği gibi İstanbul'daki *Yüksek Orman Mektebi*'ne devredilmiştir.

⁸ Faik Reşit Unat, a.g.e., 80-80m.

⁹ Osman Nuri Ergin, *Türkiye Maarif Tarihi*, c.I-II, İstanbul 1977, s.570.

¹⁰ Emre Dölen, "Cumhuriyet'in Onuncu Yılında Kurulmuş Olan İstanbul Üniversitesi ile Yüksek Ziraat Enstitüsü'nün Kuruluşlarının ve Akademik Yapılarının Karşılaştırılması, *Bilanço 1923-1998, Türkiye Cumhuriyeti'nin 75 Yılına Toplu Bakış*, İstanbul 1999, s. 239-245.; Faik Kurdoğlu vd., *Türkiye Ziraat Tarihine Bir Bakış*, İstanbul 1938, s.192-193.

Halkalı Ziraat Mektebi'nin binası ve arazisi

Halkalı Ziraat Mektebi, İstanbul'un kuzey batısında ve deniz seviyesinden 112 m. yükseklikte bir tepe üzerinde kurulmuştur. Okul, İstanbul'a 16 km. mesafede bulunuyordu. Hem okulu, hem numune çiftliği ile müştemilatı içine alan binaların genel görünümü kare şeklindeydi. Cephesi güneye bakmaktaydı. Asıl okul binası birincisi zemin kat olmak üzere 2 kattan ibaret olup, ilk katın sol tarafında sırasıyla dershanelerle, öğrencilerin teneffüsü için pencereleri avluya bakan aydınlık bir dehliz, sağ tarafında ise müdür, öğretim üyeleri ve memurlara ait odalarla yemekhaneler bulunmaktaydı. İkinci katta ise, sol tarafta öğrencilere ait büyük bir yatakhane, sağ tarafta , muallim ve memurlara ait yatak odaları ile nebatat ve emraz-ı nebatîye ve hayvanat ve haşerat-ı ziraiye darülmesaiileri bulunmaktaydı. Doğu cephesinde, biri muallimlere biri de öğrencilere ait iki kimyahane ve tahlilhane ile bir "amfitiyatro", marangozlar ve Çiftlik Makinisti şubesi için geniş bir tesviyehane yer almaktaydı. Kuzey cephesinde süthane ve makinecilik dairesi ile ahırlar vardı. Batı cephesinde ambar, samanlık, demirhane, çamaşırhane, mutfak ve hamam bulunmaktaydı. Bu cephenin 15 m. ilerisinde kümes, ve daha ötesinde de rasathane yer almaktaydı. Güney cephesinde de zirai bitkiler ve meyve ağaçları ile numune bağları vardı. Doğu ve güney cephelerinin karşısındaki arazi ise Sibiryaya ağaçlarından oluşan bir orman ile çevriliydi. Güney cephesinin bir kilometre ilerisinde 3120,5 dönüm tarıma uygun arazi ve mer'a, 2508 dönüm tarıma uygun olmayan arazi, 128 dönüm bağ, bahçe, fidanlık, 164 dönüm ormanlık alan, 63 dönüm taş ocakları olmak üzere toplam 5984,5 dönüm arazi vardı. Güney tarafındaki arazi killi-kireçli, kireçli ya da kireçli-killidir. Tarıma elverişli olmayan kısım mer'a halindedir.

Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi Mecmuası ve yayın amacı

Mecmua, Ticaret ve Ziraat Nezareti'nin himayesinde ve Halkalı Ziraat Mektebi öğretim üyeleri tarafından yayınlanmıştır. Üç ayda bir yayınlanan ve toplam 7 sayı yayımlandığını tespit edebildiğimiz derginin ilk sayısı Nisan 1917'de, son sayısı Temmuz 1918'de yayınlanmıştır. Derginin ilk sayısı Necm-i İstikbal Matbaasında, daha sonraki sayıları ise, Ahmed İhsan ve Şürekası Matbaasında basılmıştır. Derginin kapağında, başak, orak, asma yaprağı, kelebek vb. gibi ziraatı simgeleyen bazı figürlere yer verilmiştir (Şekil 1). Derginin satış fiyatı 5 kuruştur.

Derginin ilk sayısının ilk sayfasında yayınlanan giriş yazısında belirtildiği gibi, dergi başlıca şu amaçlara hizmet etmek için yayınlanmıştır.¹¹

- a) Okula bağlı çiftliklerde yapılan uygulamalar ile bunlardan alınan sonuçlar hakkında bilgi vermek.
- b) Okulun içinde bulunan emraz-ı nebatiye, haşerât ve kimya laboratuvarlarına ülkenin her yerinden gönderilen numuneleri incelemek ve bunlardan elde edilen sonuçlar ile tohumları ıslah etme yollarını yayınlamak.
- c) Ziraatte kullanılan alet ve edevat konusundaki en son yeniliklerin memleketimizde ne dereceye kadar takip edilebildiği ve bu konudaki yeniliklerden ne gibi menfaatler sağlanabileceği konusunda okuyucuları bilgilendirmek.
- d) Hayvancılığın nitelikleri ile hayvanların ıslah yöntemlerine ait bilgiler vermek.
- e) Ziraatin çeşitli şubeleri ile, sımai ziraiyeye dair yapılan deneyler ve bunlardan alınan sonuçları yayınlamak.
- f) Meteorolojik cetvellerin yayınlamak.

Dergide yazı yazarların hemen hepsi okulun öğretim üyeleridir. Dergide yayınlanan yazılar da, genellikle okul öğretim üyelerinin okul çiftliklerinde ya da ülkenin çeşitli yerlerinde yaptıkları uygulamaların sonuçlarıdır. Dergideki yazılardan birkaç tanesi dönemin yabancı eserlerinden derleme, iki tanesi eser tanıtımı olup büyük bir çoğunluğu okulun çiftliğinde yapılan uygulamaların sonuçlarını içeren yazılardır. Derginin ilk sayısında 9, ikinci sayısında 11, üçüncü sayısında 8, dördüncü sayısında 6, beşinci sayısında 10, altıncı sayısında 9 ve yedinci sayısında 5 olmak üzere toplam 58 makale yer almıştır. Bu makalelerin büyük bir bölümünü tarım ve hayvancılığa ait olan yazılar oluşturmakla birlikte, ormancılık ve jeolojiye ait de birer yazı bulunmaktadır. Ayrıca 1. ve 6. sayı hariç olmak üzere diğer sayıların sonunda 1333 (1917) ve 1334 (1918) yıllarına ait hava gözlem cetvelleri bulunmaktadır. Bu cetvellerin okul bünyesindeki rasathane tarafından hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Sonuç

Halkalı Ziraat Mektebi Alisi Mecmuası, hem bir devlet kurumunun himayesinde hem de bir eğitim kurumunun çabalarıyla ortaya çıkmış bir süreli yayın olması bakımından önem taşımaktadır. 1917-18 yıllarında toplam 7 sayı olarak yayınlanabilen, bu dergi, Halkalı Ziraat Mektebi öğretim üyelerinin okula bağlı çiftliklerde yaptıkları uygulamalar ile bunlardan alınan sonuçlar hakkında

¹¹ *Halkalı Ziraat Mektebi Alisi Mecmuası*, Sayı 1 (1333/1917), s.1.

bilgi vermek amacıyla yayınlanmıştır. Görüldüğü kadarıyla da yayımlandığı süre içinde bu amacına önemli ölçüde ulaşmıştır. Çünkü yayınlanan makalelerin hemen hepsi öğretim üyelerinin çalışmalarını veya ülkenin çeşitli yerlerine yaptıkları inceleme gezilerinin sonuçlarını içermektedir. Dergide yayınlanan yazılar, tarım ve hayvancılığın yanısıra, Anadolu'nun iklim ve zirai yapısından, çeşitli ülkelerde ziraatın durumuna, ziraatta önemli olan bazı madenlerden, ürünlere zarar veren haşerelerle mücadeleye ve hatta bazıları ormancılık ve jeolojiye ait olmak üzere çok geniş bir yelpazeye yayılmıştır. Bütün bunlar gözönüne alındığında, kısa bir süre yayınlanmış olmasına rağmen, bu dergi ziraat alanında eğitim veren önemli bir kurum olan ve daha sonra Ankara'da kurulacak olan Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü'nün temelini teşkil eden Halkalı Ziraat Mektebi'nde ders veren hocaların yaptıkları çalışmalar ve burada verilen eğitimin seviyesi hakkında bazı ipuçları vermesi bakımından, Türk yüksek öğretim tarihi için de değerli bir kaynak olabilecektir.

Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi Mecmuası

Sayı 1, Nisan 1333 (1917), Cemaziyelahir 1335 (1917)

1. Mektebin Mevkii, Ebniyesi, Tarihçesi 2-8
Muallim Akif Bey
Muallim Akif Bey mecmuanın bu ilk makalesinde okulun kurulduğu yeri önce coğrafi olarak tarif etmiş, sonra binaları ve tarihçesi hakkında bilgi vermiştir. Ayrıca, okulun kurulu olduğu arazinin ne kadarının ziraat alanı, ne kadarının ormanlık ve çayır, ne kadarının bağ bahçe olduğunu belirtmiştir. Bu makalenin içinde ayrıca, Ticaret ve Ziraat Nazırı'nın, Ziraat Müdür-i Umumisi Nesib Bey'in ve okul binasının fotoğrafları da yer almaktadır.
2. Anadolu'nun Ahval-i Umumiye-i Ziraiyesi Hakkında Müşahadat 9-13
Nesib Bey, Ziraat Müdür-i Umumisi
Anadolu'nun iklim ve arazi yapısı hakkında bilgi verilmiş ve yapılmakta olan ziraat tanıtılmıştır.
3. Çiftlik Gübresi, Kimyevi Gübre, Mektep Arzisindeki Tecrübeler 14-23
Muhtar Bey, Mektep Müdürü
Okul arazisinde çiftlik gübresi ve kimyevi gübreler kullanılarak alınan sonuçlar değerlendirilmiştir. Ürünlerin gübresiz, çiftlik gübresiyle ve kimyevi gübre ile yetiştirilmesiyle elde edilen sonuçlar karşılaştırılmıştır. Makalede ayrıca öğrencileri kimya laboratuvarında çalışırken gösteren bir fotoğraf ile, gübreli ve gübresiz yetiştirilen ürünlerden alınan sonuçları gösteren tablolar da yer almaktadır.
4. İstihlak Kooperatif Şirketleri ve Memleketimizde Usul ve Tarz-ı İdareleri 23-34
Mehmed Ali Bey, Usul-i İdare-i Felahat ve Ulum-i İktisadiye Muallimi
Tüketici kooperatiflerinin tanımı, nasıl ve ne şekilde kurulduğu ve idare edildiği, bunların ülkemizdeki durumu hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca bu kooperatiflerin Almanya, Fransa, Belçika gibi ülkelerdeki durumu incelenerek bazı karşılaştırmalar yapılmıştır.
5. İstanbul ve Bursa Havalisinde Elma ve Armut Ağaçlarına Araz Olan Haşerât Hakkında Tedkikat 34-50
Mehmed Ziya Bey, Hayvanat ve Haşerat-ı Ziraiye Muallimi
Okul öğrencilerinin faydalanabilmesi için kurulan haşerât laboratuvarına okulun çiftliğinden ve taşraya yapılan seyahatlerden çeşitli örnekler getirilmiştir. Böylece neredeyse canlı bir haşerât laboratuvarı oluşturulmuştur. Bu makalede bunlardan elma ve armut ağaçlarına zarar veren haşerât hakkında bilgi verilmiştir.

6. İstanbul ve Bursa Havalisinde Elma ve Armut Ağaçlarına Araz Olan Haşerât Hakkında Tedkikat ve Müşahedat 50-61

Ali Rıza Bey, Nebatât ve Emraz-ı Nebatiye Muallimi

İstanbul ve Bursa civarındaki meyva ağaçlarına zarar veren böceklerin türleri tanıtılmış ve mücadele yolları üzerinde durulmuştur.

7. Ziraatte Motorlar 61-66

Nazım Bey, Hikmet ve Alat Muallimi

Motorların tanımı yapılmış, çalışma prensipleri anlatılmış ve ziraatta motorların önemi üzerinde durulmuştur.

8. Vilayet-i Muhtelifeden Mürud Şeker Pancarı Netayic-i Tahliliyesi ve Şekercilik 66-79

Nureddin Bey, Kimya-yı Umumi ve Zirai Muallimi

Ülkenin hangi bölgelerinde şeker pancarı yetiştirildiği hakkında bilgi verildikten sonra, bu illerde yetiştirilen pancarlardan elde edilen şekerin miktarının ve kalitesinin analiz sonuçları karşılaştırmalı olarak verilmiştir. Bununla ilgili tablolar da vardır.

9. Mektep Bağlarında Bazı Tedkikat ve Netayici 80-95

Panayot Efendi, Bağcılık Muallimi

Halkalı'daki Ziraat Mektebi'nin bağında yetiştirilen asmaların çeşitlerine göre yetiştirilmeleri, budanmaları ve elde edilen üzüm miktarı hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca, okul bağında 1328-29 (1912-1913) yıllarında üzümlerin Riparia ve Berlandieri melezleri ile verdikleri sonuçlar da, bir tablo halinde verilmiştir.

Sayı 2, Temmuz 1333 (1917), Ramazan 1335 (1917)

1. Halkalı Ziraat Mekteb-i Alisine Mülhak Çiftlik Makinisti Mektebi 85-90

Heyet-i Tahririye

Halkalı Ziraat Mektebine bağlı olarak kurulan Çiftlik Makinisti Mektebi'nin sağlayacağı faydalar ve buradan yetişecek elemanların ülke ziraatının gelişmesine yapacakları hizmetler üzerinde durulmuştur.

2. Anadolunun Ahval-i Ziraiyesi Hakkında Müşahedat (devam) 90-94

Nesib Bey, Ziraat Müdür-i Umumisi

Birinci sayıda aynı adla yayınlanan makalenin devamıdır.

3. Ziraatta Usul-i Münavebe ve Mektep Arazisinde Münavebe

Tecrübeleri 94-100

Ahmet Muhtar, Mektep Müdürü

Çeşitli bitkilerin dönüşümlü olarak ekilmesi olan almaşık ekimin önemi ve faydaları hakkında bilgi verilmiştir. Bu usulün ürün miktar ve kalitesine etkisi üzerinde durularak, okul arazisinde bu konuda yapılan uygulamalar anlatılmış ve alınan sonuçlar tablolar halinde verilmiştir.

4. Yılan Yastığı (*Arum italicum*).....101-113

Ali Rıza Bey, Nebatat ve Emraz-ı Nebatiye Muallimi

Nureddin Münşi, Kimya-yı Umumi ve Zirai Muallimi

Latince adı *Arum italicum* olan yılan yastığı adlı bitki hakkında bilgi verilmiş ve kesitlerine ait şekiller de yazıya ilave edilmiştir. Ayrıca ülkemizde mevcut olan 7 çeşit yılan yastığı türünün Latince isimleri ve onlar hakkında bazı açıklamalara yer verilmiştir.

5. Bursa'dan Çay Çıkar mı? Ve Bursa Çayı Nedir? 113-118

Ali Rıza Bey, Nebatat ve Emraz-ı Nebatiye Muallimi

Nureddin Münşi, Kimya-yı Umumi ve Zirai Muallimi

Bursa'da yetişen çayın özellikleri hakkında bilgi vermektedir.

6. İstihlak Kooperatif Şirketleri, Memleketimizde Usul ve
Tarz-ı Tatbiki.....119-124

Mehmed Ali Bey, Usul-i İdare-i Felahat ve Ulum-i İktisadiye Muallimi

Daha önce kuruluş amaçları ve çeşitleri hakkında bilgi verilen tüketici kooperatiflerinin idare şekli hakkında bilgi verilmiştir.

7. Motorların Hüsni İdare ve İstimallerine Muktezi Şerait 125-129

Ahmed Nazım Bey, Hikmet ve Alat Muallimi

Ziraatta kullanılan motorların en iyi şekilde idare edilmesi ve kullanılması için yapılacak olan şeyler üzerinde durulmakta ve motorlarda kullanılan yakıtlar hakkında bilgi verilmektedir.

8. İstanbul ve Bursa Havalisinde Elma ve Armut Ağaçlarına Araz Olan Haşerât
Hakkında Tedkikat.....130-144

Mehmed Ziya Bey, Hayvanat ve Haşerât-ı Ziraiye Muallimi

Latince ismi *Carporapsa pomonella* olan elma kurdu ve armut ağaçlarına musallat olan bazı haşerât ile bunlarla mücadele edilmesi yollarını anlatmaktadır.

9. Macaristan'da Tedkikat-ı Ziraiye: Macaristan'da Ahval ve
Tedkikat-ı Ziraiye 144-153

Rahmi Behçet Bey, Ameliyat-ı Ziraiye Muallim Vekili

Macaristan'daki arazi yapısı ve çiftliklerin durumu incelenmiştir.

10. Bazı Amerika Asmaları Üzerine Aşılanmış Yerlilerimizin
Verdikleri Netayic 153-158
Panayot Efendi, Bağcılık Muallim Vekili
Amerika asmaları üzerine yerli aşılanmasıyla elde edilen sonuçlar hakkında bilgi verilmiş ve bu sonuçlar cetvel üzerinde gösterilmiştir.

11. Meyan Kökü Nebatı Üzerinde Yeni Bir Hastalık.....159-161
Ali Rıza Bey, Nebatat ve Emrazı Nebatiye Muallimi
Meyan kökü bitkisi üzerinde görülen erysiphe Sureyae no.sp. adlı hastalık hakkında bilgi verilmiştir.

* 1333 [1917] Senesi 6 Aylık Tarassudat-ı Havaiye Cedveli. (Kanun-ı Sâni, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran)

Sayı 3, Teşrin-i Evvel 1333 (1917), Muharrem 1336 (1917)

1. “Çekirgelerin Çinko Usulü ile Tarz-ı İtlafı, ...163-171
Mehmed Ziya Bey, Hayvanat ve Haşerât Muallimi
Çekirgeler eskiden beri birçok yerde görülüp, ürünlere büyük zararlar vermektedir. Bu sebeple bunların itlaf edilebilmesi için çeşitli yöntemler uygulanmaktadır. Bunlardan birisi de çinko usulüdür. Bu makalede de, temeli 1871 tarihinde Mısır valisi olan Mehmed Said Paşa tarafından atılmış olan bu yöntem ayrıntılı olarak anlatılmaktadır.

2. Anadolu'nun Ahval-i Ziraiyesi Hakkında Müşahedat (devam).....71-172
Nesib Bey, Ziraat Müdür-i Umumisi
Anadolu sahillerinin arazi yapısı ve ziraatin buradaki durumu hakkında bilgi verilmektedir.

3. Motorların Hüsn-i İdare ve İstimallerine Muktezi Şerait (devam) 173-180
Ahmed Nazım Bey, Hikmet ve Alat Muallimi
Motorların işletilmesinde karşılaşılan başarısızlıklar ve sebepleri, valvlerin çalışması ve ayarı, motorların güçlerine etki eden sebepler ile bu konuda yapılan uygulamalar ve alınan sonuçlar şekillerle anlatılmıştır.

4. İstanbul Havalisinde Çekirgeler Nasıl Mahvoldular? İzmir'deki
Tecrübemiz 180-189
Ali Rıza Bey, Nebatat ve Emrazı Nebatiye Muallimi

1328 (1912) yılından 1330 (1914) yılına kadar İstanbul ve Edirne civarı İtalyan Çekirgesi adı ile bilinen bir cins çekirgenin istilasına maruz kalmıştır. Burada bu haşerenin bir an evvel ortadan kaldırılması konusunda yapılan çalışmalar üzerinde durulmuştur. Bunun için daha önce İzmir civarındaki çekirgelerle mücadele için kullanılmış olan *Coccobacillus acridiorum* dister adlı bakterinin

İstanbul ve civarında uygulanması sonucunda elde edilen başarı üzerinde durulmuştur.

5. İstihlak Kooperatif şirketlerinde Tatbik Edilen Satış Usul-i Muhtelifesi, (mabad) 189-197

Mehmed Ali Bey, Usul-i İdare-i Felahat ve Ulum-i İktisadiye Muallimi

Tüketici kooperatiflerinde uygulanan çeşitli satış usullerinden bahsedilmiştir. Bu kooperatiflerde uygulanan başlıca üç satış prensibi vardır. Bunlar, piyasa fiyatından düşük satmak, peşin satmak ve şirkete üye olmayanlara da satış yapmaktır. Bu makalede bu üç prensip ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

6. Memleketimizde Çiftlik İdaresi Hakkında Ameli Birkaç Söz 197-203

Necati Bey, Tatbikat Muallim Muavini

İyi ve verimli bir çiftlik kurabilmek ve idare edebilmek için gerekli olan alet edevat, demirbaş eşya ve insan gücü miktarı hakkında bilgi verilmektedir. Ayrıca, bunlar için ne kadar masraf edilmesi gerektiği ve çiftliklerden elde edilen hasılatın nasıl ve ne fiyattan satılması gerektiği de tablolarla açıklanmaktadır.

7. Tedkikat-ı Ziraiye 2: Macaristan'da Resmi Çiftlikler 203-210

Rahmi Behçet Bey, Ameliyat-ı Ziraiye Muallim Vekili

Daha önce bu konuda yayınlanmış olan makalede Macaristan'da zirai durum ve gelişmesi ve buradaki özel çiftliklerin ziraata hizmeti anlatılmış, özel çiftliklerin durumu bu yazıya bırakılmıştır. Burada da resmi çiftliklerin geçmişteki durumu, kuruluş amaçları, kullandıkları araçlar, gelişme ve ilerleme tarzları ile ziraata yaptıkları hizmetler konu edilmiştir.

8. İstanbul ve Bursa Havalisinde Elma, Armut Ağaçlarına Araz Olan Haşerât Hakkında Tedkikat.....210-225

Mehmed Ziya Bey, Hayvanat ve Haşerât-ı Ziraiye Muallimi

İstanbul ve Bursa civarındaki elma ağaçlarına zarar veren, *Tetranychus telarrus L.* ile armut ağaçlarına zarar veren *Vanessa polychloros L.* hakkında bilgi verilmiş ve bunlarla mücadele yolları açıklanmıştır. Makalede ayrıca okulun üçüncü sınıf öğrencilerinden bir grubun bahçedeki çalışmalarını gösteren bir fotoğrafa da yer verilmiştir.

* 1333 [1917] Senesi 4 Aylık Tarassudat-ı Havaiye Cedveli. (Temmuz, Ağustos, Eylül, Teşrin-i Evvel)

Sayı 4, Kanun-i Sani 1333(1917), Rebiülahir 1336 (1917)

1. Ziraat Müzesinde Mevcud Edremit Zeytinyağları Numunelerimiz ve Zeytinin Beynelmilel Tâbi Bulunduğu Kavanin ve Nizamat ve Bu Bâbdaki

İcraatımız 227-245

Nureddin Bey, Muallim Kimyager

Zeytin ve bundan elde edilen zeytinyağı milli servetimize katkıda bulunan zirai ürünlerden en önemlilerinden birisidir. Bu gelir kaynağından en iyi şekilde faydalanabilmek ise yetiştirmede gösterilecek özen ve daha sonra iyi muhafaza edilmesine bağlıdır. Bunun için de uyulması gereken bazı kurallar vardır. Bu çalışmada bu kurallar üzerinde durulmuş ayrıca, zeytinin cinsine ve elde edilmiş şekline göre zeytin yağlarına verilen isimler ve bu yağların nitelikleri de verilmiştir. Makalenin son bölümünde ise, zeytinyağı hakkında Almanya, Avusturya, Belçika, Portekiz ve İsviçre'de uygulanan yöntemlerle Türkiye'de uygulanan usuller ayrıntılarıyla ele alınmıştır.

2. Bursa'nın Çimen Çayı 245-249

Ali Rıza Bey, Nebatat ve Emraz-ı Nebatiye Muallimi

Derginin ikinci sayısında yayınlanan makalede, Bursa çayı hakkında nezarete sunulan rapora yer verilmiştir. Bu raporda, biri ağaç çayı ve diğeri de çimen çayı olmak üzere Bursa civarında yetişen iki tür çaydan bahsedilmiş, bunlardan birincisi hakkında bilgi verilmişti. Bu makalede de, Latince adı *Vaccinium myrtilus L.* olan "çimen çayı" hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir.

3. Anadolu'nun Ahval-i Ziraiyesi Hakkında Müşahadat (mabad) 249-251

Nesib Bey, Ziraat-ı Umumiye Muallimi

Bir önceki sayıda yayınlanan makalenin devamı olarak, Akdeniz sahil kesiminde yapılan ziraatın özelliklerinden bahsedilmiştir.

4. Nesl-i Farsın İslahı İçin Takib Edilecek Usul Hakkında Bazı

Mütalaat..... 251-259

Yorgi, Fenn-i Mevaşi ve Baytari Muallimi

Gittikçe uzamakta olan ve gerek insan türü için gerekse muhtelif hayvan türleri için tahrip edici olan savaşın (Birinci Dünya Savaşı) önemli hale getirdiği meselelerden birisi de, ehlileştirilmiş hayvanların çoğaltılmasıdır. Bu makalede, at türlerinin ıslahı ve çoğaltılması için alınacak tedbirler üzerinde durulmuş ve bu tedbirlerin en önemlisinin halkın elinde bulunan atların her yıl muayene edilmesi olduğu ifade edilmiştir.

5. Bursa Mecmuası'na Cevab: Bursa'nın Ağaç Çayı 260-274

Ali Rıza Bey, Nebatat ve Emraz-ı Nebatiye Muallimi

Mecmuanın ikinci sayısında Bursa Ağaç Çayı hakkında yayınlanan makaleye Bursa Mecmuası'nın dördüncü sayısında yayınlanan bir yazıda birtakım eleştiriler yapılmıştır. Yazar bu makaleyi, bu eleştiri yazısına cevap vermek üzere kaleme almıştır. Çalışmasına yapılan eleştirilere madde madde cevap vermiştir.

6. Çekirgelerin Çinko Usulü ile İtlafı..... 275-288

Mehmed Ziya Bey, Hayvanat ve Haşerât Muallimi

Çinko usulünün esası ve ülkemizde ilk defa nasıl uygulandığı daha evvelki makalede ele alınmıştı. Burada da çinko usulünün teorisi, uygulaması ve herhangi bir yerde çekirgelerle mücadeleye başlamadan önce yapılması gereken işler maddeler halinde incelenmiştir.

* 1333 [1917] Senesi 2 Aylık Tarassudat-ı Havaiye Cedveli. (Teşrin-i Sâni, Kanun-ı Evvel.)

Sayı 5, Nisan 1334 (1918), Receb 1336 (1918)

1. Kooperatif Şirketlerinde Satış Usul-i Muhtelifesi (mabad) 289-296

Mehmed Ali Bey, Usul-i İdare-i Felahat ve Ulum-i İktisadiye Muallimi

Aynı yazarın bu konuda yayınlanmış olan daha önceki makalesinin devamıdır. Burada da kooperatiflerde kârın bölüştürülmesi, dağıtılması ve kullanılmasından bahsedilmiştir.

2. Bursa Tenezzüh-i Jeolojiyesi / İlm'ül arz Darülmesai Neşriyatından..297-306

*Doktor Penck, Halkalı Ziraat Mekteb-i Alisi İlm'ül Arz ve Maadin Muallimi
Mütercimi: Muallim Muavini Hamid Nafiz*

Birinci Dünya Savaşı yıllarında Darülfünun'a Almanya'dan gelen 20 öğretim üyesi arasında olan ve Darülfünun'da bir jeoloji enstitüsü kuran Prof. Walther Penck, Türkiye'de bulunduğu 1916-1918 yılları arasında Halkalı Ziraat Mektebi'nde de jeoloji dersleri vermiştir. Penck'in dergide yayınlanan bu çalışması, daha önce *Darülfünun Fünun Fakültesi Mecmuası*'nda yayınlanmış olan "Bursa Tenezzühünün Netayic-i Jeolojiyesi" adını taşıyan çalışmasının devamıdır. Penck burada, Bursa ve Yenişehir ovalarının ve Marmara'nın batı sahilinin jeolojik yapısı, bu arazide bulunan maden yatakları ile bu madenlerin oluşum süreçleri üzerinde durmuştur. Penck ayrıca, bölgenin jeolojik yapısının ve burada bulunan maden yataklarının ülke ekonomisi açısından önemine de değinmiştir.

3. Pancar Güvesi.....306-311

Mehmed Ziya Bey, Hayvanat ve Haşerât-ı Ziraiye Muallimi

Halkalı Ziraat Mektebi'ne ait çiftlikte hayvan yemi olarak yetiştirilen pancarlara musallat olan pancar güvesi hakkında yapılmış bir çalışmadır. Burada yazar, bu haşerenin üreme safhalarını, ürüne verdiği zararları ve bu haşere ile mücadele yollarını incelemiştir.

4. ElmaÇürüklüğü.....311-314

Ali Rıza Bey, Nebatat ve Emraz-ı Nebatiye Muallimi

Sapanca civarında yetişen birkaç farklı çeşit elmanın sap kısımlarından çürümüş olduğu ve henüz çürümemiş olan kısım ile çürümüş olan kısım arasında koyu kırmızı renkte bir tabaka olduğu görülmüştür. Yapılan ilk incelemelerden sonra elmanın çürümesine ve tahrip olmasına sebep olan şeyin *Penicillium glaucum* mantarı olduğu anlaşılmıştır. Bu makalede, yazarın elma ve armut hastalıkları hakkında dönemin eserlerinden derlemiş olduğu bilgilere yer verilmiştir.

5. Kara Sığır Hayvanatımız Ne Haldedir? İslah ve Teksiri İçin Ne Yapmalıdır? 314-325

Yorgi, Fenn-i Mevaşi ve Baytari Muallimi

Yazar bu çalışmada, Türkiye'nin büyükbaş hayvan yetiştirme konusunda son derece müsait bir araziye sahip olmasına rağmen, hâlâ bu konuda yabancı ülkelerden geride olduğunu ifade etmekte ve istatistiksel bilgiler vermektedir. Yazar, önce bu geri kalışın sebepleri üzerinde durmuş, başlıca sebep olarak da, hayvanların iyi yetiştirilmemesini göstermiştir. Makalenin ikinci bölümünde ise, bu hayvanların ıslahı için yapılması gerekenler üzerinde durulmuştur. Tedbirlerin başlıcaları, iyi kalitede damızlık hayvan kullanmak, hayvan yetiştiriciliği konusunda yarışmalar düzenlemek, kooperatifler kurmak ve çiftçileri bilinçlendirmek için onların anlayacağı dilde konferanslar düzenlemektir.

6. Çekirgelerin Çinko Usulü ile İtlafi (mabad) 325-327

Mehmed Ziya Bey, Hayvanat ve Haşerat Muallimi

Bu konuda daha önce yayımlanmış olan makalelerin devamıdır. Bu usulün Denizli civarında uygulanması ve alınan başarılı sonuçlardan bahsedilmektedir.

7. Yerli Üzümlerimizin Bazı Amerika Asmaları ile Verdikleri Netayic....328-337

Panayot, Bağcılık Muallimi

Burada, yerli asmaların bazı Amerikan asmaları ile aşılmasından elde edilen üzümlerin kalitesi ve tatları hakkında bilgi vermiştir.

8. Sonbahar Ziraatımızda Zuhur Eden Müşkület ve Esbabı ve Ziraiyenin Vaktinde İcrasına Hadim Hususatın İfası 37-341

Rahmi Behçet, Ameliyat-ı Ziraiye Muallim Vekili

Ziraatin ilerlemesi için son birkaç yılda önemli faaliyetlerde bulunmaktadır. Ancak sonbaharda çiftçiler bazı zorluklarla karşılaşmakta ve istedikleri şekilde ekim yapamamakta, ettiklerinden de yeterli hasılatı alamamaktadırlar. Yazar burada, bu zorlukların sebepleri ve giderilmesi için başvurulacak yollar üzerinde durmaktadır. Başlıca sebepler şunlardır: Birincisi, hava koşulları, ikincisi de ziraat usullerinin bilinçli olarak uygulanamamasıdır.

9. At Kestanesinden İstifadat I (Tahlil-i Asar) 342-343

M.A.R, A. Goris'in eseri

Bu makalede, A. Goris'in (*Comptes-rendus de l'Académie des Sciences*, Tome 165, No.10, pp.345-348, Paris 1917) adlı çalışması tanıtılmaktadır. Goris'in at kestanesinin kabuğundan ziyade meyvesinin faydası üzerinde durduğundan bahsedilmekte ve bu konuda laboratuvarında yaptığı deneyler ve sonuçları hakkında bilgi verilmektedir.

10. İpek Böceği ve Dut Yaprağı I 344-346

M.P., Vigiani D.'nin eseri.

Bu makalede D. Vigiani'nin eseri incelenmiş ve yazarın hangi dut yaprağından ne kadar verim alınabileceğine dair hazırlanmış olduğu tablolara yer verilmiştir. Eseri inceleyen kişi, bu tablolarda verilen bilgiler dikkate alınarak dutluk oluşturulurken dikilecek ağaçlara ve mevkie önem vermek gerektiğini ifade etmiştir.

1334 [1918] Senesi 3 Aylık Tarassudat-ı Havaiye Cedveli. (Şubat, Mart, Nisan)

Sayı 6, Temmuz 1334 (1918), Zilkade 1336 (1918)

1. Türeb-i Nebatî Etrafında 348-351

Esad Muhlis Bey, Orman Mektebi Ders Nazırı Muavini

Prof.Dr. Bauer, Orman Mektebi Ders Nazırı

Bitki türlerine göre uygun toprak çeşitleri hakkında bilgi verilmiştir.

2. İstihlak Kooperatif Şirketlerinde Şürekaya Müteallik İzahat ile Sermayenin Usul-ü İstimali ve şirketlerin Enva-ı Muhtelifesi (mabad) 351-362

Mehmed Ali Bey, İlm-i İktisad ve Usul-i İdare-i Felahat Muallimi

Tüketici kooperatiflerinde ortaklık usulleri ve sermayenin kullanımı ile bu şirketlerin çeşitleri üzerinde durulmuştur.

3. Motorların Hüsn-i İdare ve İstimallerine Muktezi Şerait-i Mahrukanın Tedkiki ve Havâssı..... 362-371

Ahmed Nazım Bey, Mihanik Muallimi

Motorların yapısı ve çalışma sistemleri şekillerle anlatılmış ve kullanılan yakıtlardan havagazı hakkında bilgi verilmiştir.

4. Nohutlarımızda Hastalık 371-373

Ali Rıza Bey, Nebatat ve Emraz-ı Nebatiye Muallimi

Özellikle Aydın şehri ve Tavas civarında yetiştirilen nohutlarda görülen ve Latince adı *Phyllosticta cicerina* olan mantarın yol açtığı hastalık hakkında bilgi verilmiş ve tedavi yolları incelenmiştir.

5. Bağ Tesisine Aid Bazı Mütalaat 373-377

Panayot, Bağcılık Muallimi

Bu makale, Halkalı Ziraat Mektebi'nin bağlarında görülen eksiklikleri belirlemek ve bunların tamamlanmasına yardımcı olmak üzere kaleme alınmıştır. Okulda verilen bağcılık derslerinin pratiğe daha fazla dayalı şekilde verilmesini sağlamak üzere bir "koleksiyon bağı" kurulmuştur. İsminden de anlaşılacağı gibi bu bağda, Avrupa ülkeleri ile çeşitli Osmanlı şehirlerindeki bağlarda yetişen üzümlerden örnekler yer almaktadır. Yazar burada bu örneklerin birbirleriyle aşılmasından elde edilecek sonuçları açıklamaktadır.

6. Halkalı Ziraat Mektebi Bahçelerinde Muzır Böcekler: Kavun Yaprağı

Kurdu 381-385

Mehmed Ziya Bey, Hayvanat ve Haşerât Muallimi

Okulun meyve bahçesinde iki-üç dönümlük bir arazide yetiştirilen kavunların yaprağına bir tür sarı kurt musallat olmuş ve zarar vermiştir. Burada, Coccinellidae familyasına ait olan bu haşerenin verdiği zararlar ve itlaf yolları hakkında bilgi verilmektedir. Makale, çeşitli yabancı eserlerden derleme ile hazırlanmıştır.

7. Rapor..... 385-398

Mehmed Yaşar Bey, Sabık Bursa Ziraat Ameliyat Mektebi Muallim-i Evveli

Almanya'da tahsilde bulunan Muallim Yaşar Efendi tarafından gönderilmiş olan bu raporda, Tarımda verimi yükseltebilmek için bitkileri birtakım mühim hastalıklardan korumak suretiyle iyi tohumluk yetiştirme yolları üzerinde durulmuştur.

8. Macaristan'da Tedkikat-ı Ziraiye: Mezohokos Çiftliği Arazisinin İdari, Fenni ve İlmi Taksimatı, Teşkilat-ı Hazıra ve Usul-i İdaresi 399-403

Rahmi Muhlis, Muallim

Daha önce Macaristan'daki resmi çiftliklerin idaresi ve yapısı üzerinde durulmuştu. Bu çalışmada da, Macaristan'daki resmi çiftliklerin en büyüğü ve Avrupa'da en meşhuru olan Mezohokos çiftliğinin yapısı ve idare şekli konu edilmiştir.

9. Çekirgelerin Madde-i Semmiye İstimaliyle İtlafı Usulleri 403-410

Mehmed Ziya Bey, Hayvanat ve Haşerât Muallimi

Çekirgelerin itlafı için uygulanan usuller, Anadolu'da yapılan ilk tecrübeler, arseniğin yonca usulüyle çekirgelere karşı kullanılması, zehirli otların çekirgelere verilmesi gibi yöntemlerle çekirgelerle mücadele edilmesi gibi konular ele alınmıştır.

Sayı 7, Teşrin-i Evvel 1334 (1918), Safer 1337 (1918)

1. 1334 [1918] Senesi İlbaharında Haşerât-ı Ziraiye Hakkında Anadolu'da Yapılan Tedkikat Hakkında Birinci Rapordur 413-434
Mehmed Ziya Bey, Hayvanat ve Haşerât Muallim,

Bu çalışmada, 1334 senesi Mart ayı sonunda İstanbul'dan hareketle Aydın'a giden ve burada 4 ay çalışan yazarın, hububata zarar veren birkaç çeşit haşerât üzerinde yaptığı incelemeler konu edilmiştir.

2. Ziraatte Kükürt Meselesi ve Anadolu'da Keçiborlu Vesair Ocaklar Mahsulatı 435-456
Nureddin Bey, Kimya-yı Umumi ve Zirai Muallimi

Kükürtün maden filizi olarak bulunduğu yerler, çıkartılması, ziraatte ve özellikle bağcılıkta kullanımı üzerinde durulmuştur.

3. Motorların Hüsn-i İdare ve İstimallerine Muktezi Şerait-i Mahrukanın Tedkik-i Havâssı: Petrol.....456-461
Ahmed Nazım Bey, Mihanik Muallimi

Daha önce yayımlanan makalede motorların su ve havagazı ile çalışma prensipleri üzerinde durulmuştu. Burada da, kullanım alanı daha geniş olan ve ileride ülkenin en önemli servetlerinden olacak olan petrolden bahsedilmiştir. Önce genel olarak petrolle ilgili bilgi verildikten sonra, petrolün yoğun olarak bulunduğu yerler ve motorların çalışmasında kullanımı üzerinde durulmuştur.

4. Anadolu ve Afrika Cenubunda Yetiştirilen Tiftik Keçileri 461-480
Yorgi, Fenn-i Mevaşi Muallimi

Ankara keçisi ya da tiftik keçisi olarak tanınan keçilerin ırkları hakkında bilgi verilmektedir. Buna göre tiftik keçileri başlıca iki ırka dayanmaktadır. Birincisi *Capra aegagrus* denilen İran Dağ Keçisi, ikincisi *Capra falconeri* denilen Tibet dağ keçisidir. Burada Ankara keçisinin bunlardan ikinci ırka dayandığı ifade edilmektedir.

5. Mektepte Yetiştirdiğimiz İpek Böcekleri ve Elde Edilen Netayic 481-483
Panayot, Bağcılık Muallimi

Birinci Dünya Savaşı dolayısıyla 1915-16 senelerinde okulun kapalı kalmasından dolayı bu tarihten beş altı sene evvelinden beri okulda beslenerek damızlık olarak hazırlanan Bağdat, Japon ve Avrupa cinslerine ait ipek böceği tohumları zayi olmuştur. Bundan sonra ipek böcekçiliği dersinin uygulaması için tekrar elde edilen tohumlardan yetiştirilen ipek böcekleri ve bunlardan elde edilen sonuçlar üzerinde durulmuştur.

1334 [1918] Senesi 6 Aylık Tarassudat-ı Havaiye Cedveli. (Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül, Teşrin-i Evvel).

نومرو ۲

بیتنا و تیرا زراعتی ایشی

نسخه ۵ فروش

حلقه‌لی زراعت مکتب عالیسه جمعیسی

رمضان ۱۳۳۵   اوچ آیدر انتشار ایدر   تموز ۱۳۳۳

حلقه‌لی زراعت مکتب عالیسه ملحق چنتک ماکنیسی مکتبی

حال حاضر دستقبده موجودیت زراعیه مزه آرمسندده شپ، سردرکه تأثیراتی ازابرز و انظامر حیات ویرمک ایچون اجرا قلنان تأسیسات واستحضارات باندده قیسه بردوره تحصیل متعاقب لری اولدینی عمومیته تسلیم و تصدیق ایدلس حقایقنددر .

ایضا مظهر اولان چنتک ماکنیسی مکتبی ، بلا شپه بتون اجزآآت ترقی پرورانه تک اک مهم واک اتری عد اولغنه سزادر . منطقی واقتصادی برصورتده قبول وتطبیق ایدلگده اولدقلری مملکتزر چنتقایلرینک سستلردتری باعث ثروت ومولد سعادتق اولان زراعت ماکنسیرینک مملکتمزده دها زیاده نسر وتعمیمینک نه قدر فائده آور اولدینی وبالطصه وطنمزک یوکونکی شرائط داخلنده حیوان وعمله فدائی وآندیه اضطرار واحتیاجی کی اسباب عظیمه ومجبوریت قطعه طولایاییله ماکنه نه قدر محتاج یولندینی تکرار ایجه جکز . رومانیاه مجارستان وحقی پرانا رستان طو. اقلری برر ساجه فیض ثروت حالبه کتیرن ، وزده کی عقمته نسبتله منتت زراعتی اکی کارلی برمسک کلکنه ارجاع ایدن مؤثرات

هرمناسیه مملکتی بلسکدن اوزاق اولان حال حاضر زراعتمز - بالخاصه بیدالطرب-موا- جهمنده قانیسی منحوظ اولان مشکلاک قارش بوماکنه نرک، مملکتمزک یالکز مهم اولان مناطق زراعیسی ایچون دکل بلکه قابل ذرع ومستمد حررات اولان هریرقاطنه قدر تمیمینده کی اتریت واهمیت یوکون تمایله تقدر ایدلسدر . فردلر حقدده جاری اولان ه یشامق ایچون پایلیشق لازمدر ه دستور حیاتیسی جمیت وملمرکه ادامه حیاتی حقدده یعنی منائی دها قطلیته حازردر . فقط بود-سوره، مجادله حیاده موقیبت واستعمال ایدیلن وسائلک مکملاییه متاسیرده حقیقتی ده علاوه ایتمک لازمدر . بنسأه عیه زراعتده غایه ترقیته واصل اولوق ایچون حرکاتق زیون اوکوز لرک، بزکین واوصناج وریمی خطواته توفیق

**A Research Essay on the *Halkalı Ziraat Mekteb-i Alisi Mecmuası*
(Journal of Halkalı School of Agriculture)**

Sevtap Kadioğlu

Periodicals were first published in Turkey towards mid-nineteenth century. Since then, a number of political, commercial, literary and scientific journals appeared. One of them is the *Halkalı Ziraat Mekteb-i Alisi Mecmuası* (The Journal of Halkalı School of Agriculture). Published by the teaching staff of the School which was first opened in Istanbul in 1847 under the name "Ziraat Talimhanesi." Only 7 issues including 58 articles appeared quarterly between April 1917 and July 1918. The main goal was to provide information on the results obtained in the application of new agricultural methods and related practices in the farms ancillary to the School. The journal included also the reports of the excursions made by the teaching staff to the various parts of Turkey. Thus, it may be argued that it achieved its goal to some degree. A large number of articles deal with agriculture and stock-breeding, the climate and agricultural structure of Anatolia and various countries, agriculturally important mines, harmful insects, forestry and geology. Although the journal has been a short-lived one, it gives us rather precise information on the activities of the School as well as clues on its teaching program. It constitutes a valuable source in the field of the history of agriculture and agricultural education in Turkey.